

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európska stratégia posilnenia rastu a zamestnanosti v odvetví pobrežného a námorného cestovného ruchu“

COM(2014) 86 final

(2014/C 451/10)

Spravodajca: **Paulo BARROS VALE**

Komisia sa 7. marca 2014 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európska stratégia posilnenia rastu a zamestnanosti v odvetví pobrežného a námorného cestovného ruchu“

COM(2014) 86 final.

Odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 23. júna 2014.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 500. plenárnom zasadnutí 9. a 10. júla 2014 (schôdza z 9. júla) prijal 189 hlasmi za, pričom nikto nehlasoval proti a 6 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 EHSV víta toto oznámenie, podobne ako uvítal aj predchádzajúce oznámenia z rokov 2010 a 2012, pretože iniciatívy, ktoré by mohli prispieť k rozvoju námorného a pobrežného cestovného ruchu, považuje za dôležité.

1.2 EHSV si je vedomý obmedzení, ktoré zaviedla Zmluva o fungovaní Európskej únie a podporuje opatrenia predložené v oznámení Komisie. Rád by však predložil niekoľko odporúčaní a upozornení s cieľom prispieť k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu pobrežného a námorného cestovného ruchu, ako sa presadzuje v stratégii Európa 2020.

1.3 Európa musí čo najlepšie využívať svoje prírodné zdroje a propagovať svoje špičkové lokality, kde príroda a územné plánovanie v pobrežných a námorných oblastiach sú vo vzájomnej harmónii. Keďže pobrežné oblasti majú osobitný strategický environmentálny, hospodársky a sociálny význam, je potrebné, aby opatrenia na riešenie problémov v týchto oblastiach boli súčasťou integrovanej politiky udržateľného rozvoja, v ktorej je osobitne dôležité územné plánovanie, rovnováha medzi využívaním zdrojov obnoviteľnej energie a inými pobrežnými činnosťami a dodržiavanie pravidiel urbanizmu. Zmeny klímy, ktoré sme už pocítili a ktoré ovplyvňujú, či dokonca ničia pobrežné oblasti tým, že spôsobujú ústup pobrežia, by sa nemali podceňovať, keďže si vyžadujú zdĺhavé a rozsiahle prispôbovanie sa.

1.4 EHSV opakuje, ako to už presadzoval v minulosti, myšlienku zriadiť Európsku agentúru pre cestovný ruch, do ktorej by sa zapojili všetky zúčastnené strany ako združenia v oblasti cestovného ruchu, turistické regióny, orgány cestovného ruchu a odbory v tomto sektore. Zriadenie takéhoto orgánu by mohlo byť hnacou silou propagácie Európy vo svete.

1.5 Možno práve teraz nastal čas, aby sme sa zamysleli nad vytvorením skutočnej spoločnej politiky cestovného ruchu, ktorá by popri zachovaní národnej slobody rozhodovania vnímala tento sektor globálne, vytvárala synergie a koordinovala politiky jednotlivých členských štátov. Každý rok vznikajú izolované nápady, ktoré sa ďalej nerozvíjajú, pretože sú nekoordinované a chýba spoločná stratégia v oblasti cestovného ruchu, ktorá by bola schopná propagovať ako európsku značku tradičné a netradičné turistické destinácie, historické dedičstvo a gastronómiu a zároveň reagovať na negatívnu reklamu, ktorá sa môže z času na čas objaviť.

1.6 Nárast masového cestovného ruchu, ktorý vo veľkej miere podporil vznik nízkonákladových leteckých spoločností, treba využiť tak, že sa vytvorí alebo podporí dopravné siete, ktoré prepoja oblasti, kde sa nachádzajú letiská, s inými odľahlejšími usernameami. To zabezpečí kontinuitu regiónu zahrnutím veľmi vzdialených usernameov do turistických okruhov, zatriaktívni ich pre turistov, takže návštevy mestských a pobrežných usernameov sa budú dať skombinovať do jedného výletu. Na podporu mobility je nevyhnutné, aby informácie o existujúcich spojeniach boli dostupné na jednom mieste. EHSV zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zrevidovať právne predpisy v usernameoch udeľovania víz s cieľom uľahčiť cestovanie turistom z krajín mimo Európy, najmä z Číny a iných rozvíjajúcich sa trhov.

1.7 Vzdialené usernamey, najmä na severe Európy, ktoré majú vynikajúce environmentálne podmienky, si zaslúžia, aby sa im venovala osobitná pozornosť, uľahčila doprava a poskytla infraštruktúra, komunikačné a bezdrôtové siete, ktoré prilákajú turistov a pomôžu udržať obyvateľstvo.

1.8 Riadne riadenie turistických prístavov je naliehavo potrebné z dôvodu nedostatku informácií o prístavoch a o tom, ako sú prepojené, čo komplikuje prístup jachtám a výletným lodiam. Skutočnosť, že prístavy nie sú riadne riadené, bráni rozvoju cestovného ruchu a pohybu osôb a tovaru. Komisia by sa mohla touto otázkou zaoberať z hľadiska politiky jednotného trhu a voľného pohybu a snažiť sa odstrániť súčasné nedostatky.

1.9 Prudký nárast okružných plavieb vytvoril nové situácie, ktorých vplyv treba ešte riadne preskúmať. Hoci skutočnosť, že určité prístavy navštevuje viac turistov, je pre rozvoj pobrežných usernameov dôležitá, je nevyhnutné minimalizovať škodlivý vplyv týchto návštevných špičiek, ktorý môžu v navštevovaných usernameoch spôsobiť. Je nevyhnutné byť riadne pripravení reagovať na riziko znečistenia vody a ovzdušia pohonnými hmotami z veľkých výletných lodí a na environmentálne riziká vyplývajúce z návštev tisícov ľudí v turistických usernameoch. Ďalej treba vynaložiť úsilie v súvislosti s koordináciou informácií o zastávkach týchto lodí s miestnym cestovným ruchom, aby sa predišlo súčasnému prílevu turistov z výletných lodí a iných turistov, ktorí si môžu návštevu miest naplánovať na inú časť dňa.

1.10 Návrh uskutočniť prieskum na zisťovanie potreby odbornej prípravy v sektore cestovného ruchu a vytvoriť na portáli EURES časť pre tzv. modré pracovné miesta je dôležitý, avšak pre Komisiu je tiež zásadné informovať širokú verejnosť a zvýšiť povedomie v členských štátoch o potrebe zohľadniť výsledky tohto prieskumu v ich vnútroštátnych opatreniach v usernameoch odbornej prípravy. Iniciatívy v usernameoch odbornej prípravy, ktoré treba podporovať a ktoré by mali byť zamerané nielen na zamestnancov spoločností a inštitúcií v usernameoch cestovného ruchu, ale aj na zamestnávateľov v tomto sektore, musia okrem tém umožňujúcich zvýšiť kvalitu služieb cestovného ruchu zahŕňať aj témy, ktoré pomôžu propagovať Európu ako dovolenkovú usernameáciu. Malo by sa zdôrazniť, že zvyšovanie povedomia o význame cestovného ruchu, európskeho dedičstva a životného prostredia musí začať už v rámci povinnej školskej dochádzky, aby boli mladí ľudia vzdelávaní v tejto súvislosti už od raného veku.

1.11 Okrem toho, pokiaľ ide o dovolenky v podobe okružných plavieb, Európa musí dôkladne dozerať na to, akú politiku zamestnávania vedú spoločnosti pôsobiace v tejto usernameoch. Zamestnanosť mladých Európanov môže a musí byť chránená v tomto sektore, ktorý rastie a má veľký potenciál, pokiaľ ide o zamestnanosť.

1.12 EHSV opakovane zdôrazňuje niektoré ustanovenia, ktoré by mohli pomôcť reagovať na výzvy, ktorým čelí cestovný ruch, a najmä pobrežný a námorný cestovný ruch, ako sú:

- podpora európskej platformy, ktorá by poskytovala integrované informácie o cestných, železničných, námorných a leteckých spojeniach – problémy spojené s mobilitou a prílevom turistov bránia rozvoju veľmi vzdialených usernameov s vysokým potenciálom pre cestovný ruch, najmä na severe Európy, z dôvodu nedostatku informácií o dostupnej doprave, problémov v koordinácii dopravy či dokonca neexistujúcej doprave,
- podpora cestovného ruchu spojeného s prírodou, udržateľného cestovného ruchu, sociálneho, námorného, kultúrneho a športového cestovného ruchu, služobných ciest, cestovného ruchu zameraného na wellnes a liečebné procedúry, históriu, náboženstvo a gastronómiu,
- stimuly pre cestovný ruch zameraný na starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím, zníženou pohyblivosťou alebo špecifickými usernameami,
- uznanie kultúrneho dedičstva Európy a jej jedinečného dedičstva, ktoré nás odlišuje od ostatných usernameov, ochrana tohto dedičstva a jeho podpora ako vysokokvalitnej turistickej usernameacie,
- dôraz na propagáciu bezpečnosti, ktorú Európa môže návštevníkom ponúknuť, keď cestujú a počas ich pobytu, aj pokiaľ ide o kvalitu vody a bezpečnosť potravín, lekársku, farmaceutickú a nemocničnú starostlivosť, osobnú bezpečnosť a rešpektovanie ľudí a ich základných práv.

1.13 EHSV podporuje uskutočnenie prieskumu o preferenciách turistov, ktorí navštevujú alebo majú v úmysle navštíviť Európu, o tom, čo sa im páčilo alebo nepáčilo, o dôvodoch, prečo by sa vrátili alebo nechceli vrátiť alebo prečo by dali prednosť destináciám mimo EÚ. Štúdiá, ktorú by šírili rôzni operátori v oblasti cestovného ruchu, prístavy, združenia a orgány v oblasti cestovného ruchu, vlády a európske orgány, by nám umožnili spoznať správanie a vlastnosti turistov s cieľom podporiť rozhodovací proces a vypracovať spoločné stratégie pre rozvoj tohto sektora.

1.14 EHSV tiež žiada, aby sa v rámci diskusie o cestovnom ruchu a plánovaných opatreniach vytvorilo prepojenie medzi námorným a pobrežným cestovným ruchom a riečnym cestovným ruchom s využitím výhod, ktoré poskytujú rieky a ich ústia, na doplnenie činností v pobrežných oblastiach. Využívanie výhod riek by umožnilo rozvíjať nové produkty, ako sú gastronomické okružné plavby, vidiecky cestovný ruch a ekologický cestovný ruch, zatiaľ čo ústia – oblasti ponúkajúce nádherný rozhľad a vysokú vzdelávaciu hodnotu – umožňujú pozorovanie vtákov a biologickej rozmanitosti, ktorá je pre tieto oblasti typická.

2. Úvod

2.1 Toto oznámenie, ktoré nadväzuje na oznámenie z roku 2010 ⁽¹⁾, v ktorom bola predstavená stratégia udržateľného pobrežného a námorného cestovného ruchu, a na oznámenie z roku 2012 s názvom „Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví“ ⁽²⁾, sa zaoberá jedným z piatich sektorov modrého hospodárstva, v ktorých je potrebné podniknúť urýchlene kroky, a to pobrežným a námorným cestovným ruchom.

2.2 Tento sektor už bol vytipovaný ako dôležitý sektor, keďže by mal v rámci reťazca tvorby hodnôt generovať udržateľný rast a pracovné miesta. Pobrežný a námorný cestovný ruch je najväčšou námornou činnosťou v Európe a zamestnáva 3,2 milióna osôb, z toho takmer polovicu tvoria mladí ľudia. Tento sektor, ktorý vytvára hrubú pridanú hodnotu 183 tisíc miliónov EUR, tvoria najmä mikropodniky a MSP a pôsobi v ňom viac ako tretina všetkých európskych podnikov pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu.

2.3 Cieľom oznámenia je poukázať na výzvy, ktorým čelí tento sektor, konkrétne: podpora výkonnosti a konkurencieschopnosti zlepšením poznatkov, riešenie nestability dopytu, prekonanie fragmentácie odvetvia, podpora zručností a inovácií, posilnenie udržateľnosti tým, že sa bude riešiť tlak na životné prostredie, podporovať inováčnu, udržateľnú a vysokokvalitnú ponuku a geografické obmedzenia, ako napríklad ostrovný charakter alebo odľahlosť, sa budú vnímať ako príležitosť.

2.4 Zaoberá sa však aj otázkami súvisiacimi s využívaním finančných prostriedkov EÚ a integráciou politických opatrení EÚ, ktoré majú vplyv na pobrežný a námorný cestovný ruch.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Modrý rast, zahŕňajúci tradičné sektory a rozvíjajúce sa a vznikajúce sektory, je komplexná, ambiciózna výzva, ktorú je potrebné zvládnuť pomocou integrovaného prístupu. Pri rozvoji pobrežných oblastí by sa mali zohľadňovať záujmy rôznych zainteresovaných sektorov, nemalo by sa pritom zabúdať na environmentálne otázky, pričom osobitná pozornosť by sa venovala aj aspektom územného a námorného plánovania, ktoré určujú, aké produkty cestovného ruchu budú ponúkané. Treba pripomenúť, že na riešenie tejto otázky je potrebný medzisektorový prístup, keďže bez zaručenia využívania pôdy a ochrany životného prostredia sa nedá rozvíjať ani pobrežný, ani iný druh cestovného ruchu. Význam využívania zdrojov obnoviteľnej energie je jednoznačný a vyžaduje si intenzívnu propagáciu. Treba však venovať osobitnú pozornosť umiestneniu infraštruktúry, aby sa nevytláčil rozvoj činností námorného cestovného ruchu. Zariadenia na výrobu jadrovej energie by sa nemali budovať v turisticky atraktívnych oblastiach.

V pobrežných oblastiach je potrebné dosiahnuť dynamickú rovnováhu, keďže počasie aj ľudská aktivita sa neustále menia. Prírodné zdroje sú základom hospodárstiev, a spolu s inováciami by sa mali považovať piliere inteligentného, sociálne inkluzívneho rastu.

3.2 Hlavné problémy, s ktorými sa stretávame v oblasti cestovného ruchu, sa už celé roky nemenia: nutnosť prekonať problémy spojené so sezónnymi výkyvmi, prekérnymi, nízkokvalifikovanými pracovnými miestami (najmä medzi mladými ľuďmi), nedostatkom nových, inovatívnych produktov, ako aj problémy s dostupnosťou finančných prostriedkov, najmä pre mikropodniky a MSP. Preto má zásadný význam stanoviť európsky politický rámec pre rozvoj cestovného ruchu, skutočnú európsku politiku v oblasti cestovného ruchu, ktorá riadi spoločné stratégie rozvoja a súčasne rešpektuje slobodu členských štátov rozvíjať vlastné vnútroštátne politické opatrenia.

⁽¹⁾ COM(2010) 352 final – stanovisko EHSV: Ú. v. EÚ C 376, 22.12.2011, s. 44.

⁽²⁾ COM(2012) 494 final – stanovisko EHSV: Ú. v. EÚ C 161, 6.6.2013, s. 87.

3.3 Snaha o vyrovnanie sezónnych výkyvov v pobrežnom a námornom cestovnom ruchu musí zahŕňať aj ponuku nových produktov, ktoré by prilákali nových zákazníkov mimo hlavnú sezónu. Vývoj nových produktov v oblasti cestovného ruchu pre starších občanov alebo pre zdravotne postihnuté osoby, využitie potenciálu námorného cestovného ruchu, či už ide o rekreačné plavby (plachtenie, jazda na motorovom člne), morské športy (plachtenie na katamaráne, windsurfing, kitesurfing, surfovanie, bodyboarding, veslovanie, jazdenie na kajaku, vodné lyžovanie, jazda na rýchlostných motorových člnoch, športový rybolov, potápanie alebo podmorský lov vrátane potápania sa k vrakom lodí) alebo výletné plavby loďou či okružné plavby, a rozvoj kúpeľného či golfového alebo s prírodou spojeného cestovného ruchu sú možné spôsoby, ako zvýšiť počet dovolenkárov mimo hlavnú sezónu, čo pomôže udržať na stálo obyvateľstvo v regiónoch, ktoré sú závislé od cestovného ruchu. Podpora rozvoja, najmä vo vzdialených oblastiach, nových odvetví zameraných na cestovný ruch, ktoré využívajú produkty pochádzajúce z pobrežných oblastí, a všeobecný prístup do širokopásmových sietí by mohli pomôcť vyrovnať sezónne výkyvy a prilákať mladých ľudí do týchto oblastí.

3.4 Niektoré z menej tradičných morských aktivít už vo veľkej miere rozvíjajú miestne športové kluby, a ich know-how by sa dal výborne využiť. Podpora pre námorný cestovný ruch by mala byť konkrétna a regulovaná, treba vytvárať nové infraštruktúry a modernizovať už existujúce, ako aj poskytovať nové možnosti na sprístupnenie takýchto aktivít, keďže sú nepomerne atraktívnejšie pre časti obyvateľstva, ktoré nie sú tradičnými dovolenkujúcimi.

Námorný a pobrežný cestovný ruch sú na mnohých miestach prepojené s riečnym cestovným ruchom. Úzke prepojenie medzi týmito dvomi областami by sa nemalo prehliadať a odporúča sa, aby sa vypracovali spoločné stratégie rozvoja. Zábavné plavby loďou sú, z tohto hľadiska, aktivitou, ktorú treba podporiť tým, že sa budú vyvíjať nové produkty, ktoré dokážu skombinovať potenciál riečnych a námorných aktivít.

3.5 Cestovný ruch sa nedá posudzovať izolovane, treba ho vnímať ako sektor, ktorý ovplyvňuje množstvo rôznych oblastí politiky EÚ, najmä doprava, zamestnanosť, vzdelávanie, životné prostredie, inovácie, či politika bezpečnosti a ochrany spotrebiteľa. K týmto otázkam by sa malo pristupovať na základe integrovaného prístupu, keďže opatrenia jednotlivých oblastí politiky priamo ovplyvňujú výkonnosť tohto sektora.

3.6 Keďže Komisia nemá žiadne právomoci na to, aby priamo ovplyvňovala oblasť cestovného ruchu, môže pomôcť niektoré z týchto problémov zmierniť prostredníctvom opatrení, ktoré do jej kompetencií spadajú v rámci podpory jednotného trhu, konkrétne pokiaľ ide o voľný pohyb osôb a tovaru, ako aj ciele súvisiace s vytvorením jednotného trhu, a zaoberať sa otázkami, ktoré presahujú oblasť cestovného ruchu a ovplyvňujú aj iné oblasti, v ktorých by bolo nielen možné, ale priam žiaduce, podniknúť kroky.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Informácie o sektore cestovného ruchu sú roztrieštené, čo sťažuje realizáciu štúdií a hodnotení, pretože buď neexistujú dostatočné údaje, alebo chýbajú špecifické ukazovatele, ktoré by umožnili ich porovnanie. EHSV víta zámer odstrániť tieto nedostatky, domnieva sa však, že je potrebné poukázať na to, že od oznámenia z roku 2010, v ktorom sa na tento problém poukázalo, sa v tejto oblasti nepodarilo dosiahnuť žiadny badateľný pokrok.

4.2 Úsilie Komisie podporovať vysoko kvalitný cestovný ruch, ktorý Európa môže ponúknuť, môže pomôcť zmierniť sezónne výkyvy a s tým spojené sociálne a ekonomické problémy. Európa čelí konkurencii nových destinácií v rozvíjajúcich sa krajinách, ktoré majú atraktívne nízke ceny, ale nie rovnakú úroveň bezpečnosti alebo kultúrneho bohatstva. Propagácia Európy ako turistickej destinácie by mala vychádzať z vysokej kvality, ktorou sa vyznačuje, a z najväčších kladov Európy, ako sú: jedinečné kultúrne dedičstvo, bezpečnosť, široká paleta služieb, dodržiavanie ľudských práv, zariadenia na uľahčenie prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím alebo špecifickými potrebami a dostupnosť telekomunikácií a WiFi sietí. Treba uznať význam potrieb v oblasti európskeho kultúrneho dedičstva, pretože jeho zachovanie je kľúčom k vytvoreniu udržateľného, inkluzívneho cestovného ruchu.

4.3 Osobitnú pozornosť tiež treba venovať cestovnému ruchu pre starších občanov. V čase, keď obyvateľstvo na celom svete starne, by sa mala osobitná pozornosť pri stanovovaní stratégií pre tento sektor zamerať na cestovný ruch súvisiaci so zdravím a kultúrnym a prírodným dedičstvom. V neposlednom rade sú to turisti vo veku nad 50 rokov, ktorí míňajú najviac peňazí, a sú to práve starší občania, kto má viac času cestovať a kto uprednostňuje dovolenky mimo hlavnú sezónu.

4.4 Trh s okružnými plavbami podstatne narástol. Napriek tomu je vplyv zastávok v prístavoch na pobrežné aktivity len minimálny, keďže tieto zastavenia sú krátke a miestne podniky nemajú dobrú reklamu. Podpora dialógu medzi poskytovateľmi okružných plavieb, prístavmi a zainteresovanými stranami pobrežného cestovného ruchu tak, ako sa navrhuje v oznámení, je dôležitá a musí sa realizovať v kontexte rozvoja nadnárodných a medziregionálnych partnerstiev, sietí, zhlukov a stratégií s inteligentným zameraním, aby sa zneutrálizovala aktuálna roztrieštenosť sektora. Je skutočne účinné fungovať v sieťach a cestovný ruch musí túto možnosť využiť. Takáto podpora by sa mohla presadzovať ako súčasť aktivít už spomínanej navrhovanej Európskej agentúry pre cestovný ruch, ktorá by slúžila ako platforma na rozsiahle diskusie o problémoch v sektore a ako základ pre siete a spoluprácu.

4.5 Odborná príprava vyškoleného personálu je pritom nevyhnutným predpokladom pre udržateľný a inkluzívny rast. Sektor cestovného ruchu čelí problému nedostatku kvalifikovaných pracovníkov, keďže zamestnáva veľký počet mladých ľudí na sezónnu prácu alebo v prekérnych podmienkach, pričom nemajú veľa možností na kariérny postup. EHSV víta vytvorenie časti „modré pracovné miesta“ na portáli EURES a dotazník na zisťovanie potreby odbornej prípravy v sektore cestovného ruchu. Odporúča požiadať členské štáty, aby výsledky tohto prieskumu zohľadnili pri podpore možností odbornej prípravy financovaných prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a ďalších, súkromných, zdrojov, a aby boli vytvorené stimuly pre už existujúce školy zapojiť sa do sietí a pre projekty súvisiace s cestovným ruchom v rámci programu Erasmus +. Malo by to zahŕňať aj odbornú prípravu zamestnávateľov v tomto sektore, v rámci ktorej by sa oboznámili s postupmi správneho riadenia, ktoré si môžu osvojiť, aktualizovali si svoje poznatky o platnej legislatíve a využívaní informačných technológií a dokonca by boli informovaní o environmentálnych a špecifických problémoch v sektore cestovného ruchu.

4.6 V súvislosti s problémom týkajúcim sa toho, že členské štáty majú rôzne požiadavky, pokiaľ ide o schopnosti veliteľov plavidiel, sa EHSV domnieva, že Komisia vo svojom návrhu nie je dosť ambiciózna. Hoci niet pochyb o tom, že právomoci Komisie v oblasti cestovného ruchu sú obmedzené, neplatí to v prípade otázok týkajúcich sa voľného pohybu osôb či vytvorenia jednotného trhu.

4.7 Prostredníctvom portálu iniciatívy IKT a cestovný ruch (*ICT and Tourism Business*) by mali byť vytvorené stimuly na využívanie novátorských systémov riadenia. Treba poznamenať, že tento portál, ktorý podporuje Komisia, podobne ako aj mnoho ďalších internetových stránok zameraných na cestovný ruch, ako sú virtuálne turistické monitorovacie centrum – Virtual Tourism Observatory, platforma Tourism Link či platforma eCalypso, nie je dostupný vo všetkých jazykových verziách, čo by mohlo byť prekážkou alebo odradiť užívateľov z niektorých krajín od jeho používania.

4.8 Udržateľnosť pobrežného a námorného cestovného ruchu musí byť založená na úplnom rešpektovaní životného prostredia a ponímaní, ktoré považuje zem a more za vzájomne späté oblasti. Zlepšenie udržateľnosti prostredníctvom navrhnutých opatrení je najdôležitejším prvkom pri vývoji nových produktov, vrátane európskeho bohatstva dedičstva a rešpektovania životného prostredia. A samozrejme je jasné, že opatrenia v oblastiach ako je ochrana životného prostredia, námorná politika či doprava súvisia s cestovným ruchom, preto by Komisia pri svojich iniciatívach mala venovať osobitnú pozornosť ich dôsledkom pre oblasť cestovného ruchu.

4.9 EHSV víta začlenenie cestovného ruchu do konkrétnych cieľov programu COSME na roky 2014 – 2020 a chápe to ako veľkú príležitosť na rozvoj sektora prostredníctvom podpory ďalšieho rozvoja projektov medzinárodnej spolupráce a prijatia modelov udržateľného turistického rozvoja na základe iniciatívy Európske vysokokvalitné destinácie (European Destinations of Excellence – EDEN). Príprava online príručky, ktorá bude obsahovať najdôležitejšie možnosti financovania, si tiež zaslúži podporu zo strany EHSV, najmä so zreteľom na možný prierezový charakter iniciatív v oblasti cestovného ruchu. Malo by byť ešte raz zdôraznené, že jazyková bariéra môže byť prekážkou aj pri využívaní a výklade tejto online príručky.

V Bruseli 9. júla 2014

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Henri MALOSSE